

NOVINE

"Glasilo Slovenske kraje"

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov cm² 76 par; 1/4 strani dobi 20⁰/₀, 1/2 strani 25% i cela stran 30⁰/₀ popušta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D, Med tekstom cm² 1.50 D., v*Poslanom* 2*60 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popušta.

Rokopisi se ne vračajo.

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga: Marljivi list i Kalendar Srca Jezušovoga. Cena pri skupnem naslovu na dom 25 D., na posamezni naslov 30 D., čí se cela naročina naprej plača do 31. marca. Čí se pa plača po 31. marca, je pri skupnem naslovu cena 30 D., pri posameznem 35 D. M. list i Kalendar se plačata posebi. Amerikanci plačajo za vse vkóp 4 dolare. Naroči se na upravníštvi v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Velika pomoč našemu ljudstvu.

Zvršila se je revizija na imanju kneza Eszterhazija v D. Lendavi. Po sklepi te revizije je ostalo šestu plügov proste zemlje za naselitve. **To zemljo je ministerstvo dalo tühinskim ljudem, dobrovoljcom i optantom iz drugih krajov.** Naši domači ljudje bi je samo malo dobili. Negdašnja velika krivica, štera je tu naselila dobrovoljce, se je z ministerskim rešenjom páli ponovila.

Gospoda poslanca Klekna je globoko zabolela ta krivica i to tem bole ar vroče ljubijo siromaško ljudstvo vse, posebno pa svojega okraja. Ta ljubav ne njim je dala mirtí, dokeč neso doseg-

noli, ka se je ta krivična ministerska odredba spremenila. Večkrat so bili v toj zadevi pri novom g. ministri za agr. reforme dr. Daki Popoviči, ki so jako pravičen človek i njim tudi pismeno obširno razložili razmere v našem kraju i sirimaštvo posebno. Gospod minister so g. poslanca reči poslušnoli, prvejšo odredbo spremenoli tak, **ka više imenuvanih šestu plügov zemlje dobijo naši ljudje, dobrovoljci i optanti z drugih krajov pa se naselijo v Belji.**

Dobrih sto familij naših sirot dobi pali streho po zaslužnji katoličanskoga duhovnika.

v kelko se nanaša na polske pridelke, nede tak vugodna.

Po reguli, da bi vsaki rad kak najmenje kúpivao, je Avstrija z nedoseglivov skrbljivostjov delala na to, da za vse svoje potrebčine doma pridelala za živež portebna sredstva.

Po mednarodnoj pogodbi Avstrija ne sme državati vojske. Velki izdatkov štere majo druge oborožene države Avstrija nema. Poleg toga je dobila za to, da se ne priklučí k Nemčiji, vugodno inozemsko posojilo. Skoron vse inozemsko posojilo je Avstrija vrgla v to, da se polodestvo i živinoreja zdigne.

Nastanole so postaje za gojitev plemenske živine. Začeli so zevsov močjov zбоgšavati senožeti, travnike i pašnike.

Poleg toga so nastavili semenogojne postaje, kde so povali najbogše semenskо zrnje. Skoro vsa veleposestva so spremenili v semenogojne postaje. Na stotine vagonov je vsako leto razodanoga najbogšega semenskoga zrnja. Da je to povnožilo poljske pridelke kmeta v N. Avstriji je razumlivo.

Sad toga desetletnoga skrbljivoga dela za povzdigo polodestva je prišeo. Nemška Avstrija pridelala dnesden telko zrnja i goji telko živine, da njоj skoron ne trbe od indri voziti. I posledica toga je, da mora s carinov zavarovati svojega polodestva, da se njegovo zбоgšano gospodarstvo obdrží v boji z nizkimi cenami poljski pridelkov, štere vozijo prek meje.

Carina je najmre gospodarski regulator v rokaj države. Čí šče država kakši ston zavarovati gospodarsko, potom navrže na pridelke tistoga stana visiko carino i s tem vzdigne doma cenostim pridelkom. Na pr., čí Avstrija šče zavarovati svoje živinoreje, te navrže na živino i meso, štero ta vozijo naši mesarje, visiko carino. Da se našim mesarom splača, da nedo kvarni, te morejo, ali pri nas telko falej kúpiti, ali pa v Avstriji telko dragše odati, kelko znaša na meji carina. S tem pa, da naši mesarje tam morejo dragše tržiti, ma dobro cenostim živina, štero postavi na domači plac kmet z N. Avstrije i tak njemi je pomagano. Poleg toga pa ešče pri visikoj carini država profitira.

V takši prilikaj je morala naša država sklenjavati carinsko pogodbo z Nemškov Avstrijov. Očiševno je, da smo melo malo orožja pri pogodbi. Ne smo mogli diktirati avstrijskim zastopnikom pri pogajanji. Čí se nebi

pogodili, bi ešče bilo dosta hújše za našega polodestva. Začela bi se med našov državov i Avstrijov takzvana carinska bojna. Ka bi mogli v toj bojni straj vzeti Avstrijo? Nikaj. Čí neščete plačati carine, štera bi bila, čí se ne bi pogodili, ešče dosta vekša, potom si lahko svoje pridelke doma pridržite, ar nam naši zadostujejo, tak bi nam odgovorili. Najslabejša pogodba je teda itak bogša kak níkša.

Demokratje so začnoli skazilivo kazati na nas, rekši, kakšo pogodbo so sklenoli, štera je na kvar našemi polodestva. Pa to je golo zapelavanje lústva. Mi samo pitamo te demokratske korteše i zapelivce: Ali smo mi mogli Nemškoj Avstriji zabraniti, da naj ne zбоgša svoje živinoreje i polodestva, ali njоj moremo zabraniti, da naj ne goji telko živine i ne povle telko zrnja? Ali smo mi, potom, kda je že Nemška Avstrija mela za svoje potrebčine doma vsa sredstva, ali smo mogli njo prisiliti, da mora za vsako cenostim od nas kúpivati pridelke? Čí ma Štefan svojega zrnja zadosta, ali ga mora njegov sosid Jožef prisiliti, da mora od njega musaj po toj i toj cenostim kúpiti zrnje?

To je trbelo lústvi razložiti, da nedo mogli razložni korteše istine obračati naopak. Mi smo izmed dve lagoviji reči morali sprejeti menje lagojo, to je pogodbo, ne pa carinsko bojno, v šteroj bi največ trošo polodestva i trgovca.

NEDELA.

(Po risalaj trinajsta.) Tisti čas, da je šou Jezuš v Jeruzalem, je odo po sredini Samarije i Galileje. I gda je šou v edno ves, njemi je prišlo proti deset gobavi, šteri so stali od daleč i se povzdignoli glas, rekoč: Jezuš, vučnik, smili se nas! I da je nje zagledno, je pravo: Ite i se pokazilo popovskim poglavarom! I zgodilo se je, da so šli, so bili očiševni. Eden od njil pa, da je vido, ka je očiševni, je šou nazaj i z močnim glasom častio Boga; i je spadno na obraz pred njegove noge i se njem; zafalo. I te je bio Samaritan. Jezuš pa je odgovoril i pravo: Ali je nej bilou deset očiševni? De pa je ovi devet? Nieden se nej najšao, da bi se povrno i dao diko Bogi, kak te tihinec. I njemi je pravo: Stani i idi, ar tvoja vora ti je pomagala.

Podperajte i číte

"NOVINE"!

Železen gospodarski zakon.

Stare knige pripovedavlejo, da je bio eden gladiator*) ednok obsojeni, ka de se morao bojivati z divjimi zverinami. Gladiator, čiravno je znao meč dobro sukati, ar je to bila njegova meštrija, se je vendar nekelko zбоjao. Bojivati bi se morao z tigrami, oroslani itd. Na borbo je prišeo sam rimski casar. Kda je te obsojenec stao na sredini prostora, kde se je vršila borba, je z zdignjenim glasom povedaog gledalcom, da čí njemi prizanesejo, ka se njemi nede trbelo bojivati z zverinami, te njim pove takšo istino, štero nišče nede tajio. Casar i vsi gledalci so bili v to privolni. Vse je čakalo z velkov napetostjov, ka njim te trdi i ne ravnoč vučeni gladiator pove za istine. On je z pozdignjenim glasom povedao: „Vi vsi bi radi drago odavali i fal kúpivali.“ Vsi gledalci so prasnoli v velki plosk i gladiator je bio rešeni gvišne smrti.

Mi bomo ešče šli nekelko dale i povemo da je ravno takša istina tudi to, da bi vsaki človek rad kak najmenje kúpivao i kak največ odavaog. Pitajte se, čí je to ne resan. To je cil gospodarstva, ne samo posamični družin, nego gospodarstva celih držav. Dober gospodar gleda vsikdar na to, da zmenša izdatke i povekša dohodke. Tiste potrebčine, štere so potrebne za človeka dostojno življenje, tiste potrebčine, štere nemre odložiti pa vsaki dober gospodar gleda, da dobi sredstva za njihovo pokritje doma. Orjaški je gospodarski boj, ki ga vodijo države, da vse, ka njim je neobhodno potrebno, pridelajo doma i njim nede trbelo

tistoga od indri voziti. To je edna istina, štero moramo pribiti, druga pa je to:

Vsaki gospodar je v svojem gospodarstvu kelko telko sloboden. Nihče nemre i nesme iti sosisidi vertivat, rekši letos boš povao več pšenice, letos več kukurice, ali graha itd. Vsaki kokot je na svoji smetaj gospod. Gospodar hiže tudi premisli, ka je pri hiži najbolje potrebno ali ka je najbolje hasnovito i to de povao. Čí njemi je potreben krúj, te nede povao maka, čí njemi je potrebno domače platno, potom si poseja len. i konoplje, čí vidi, da črešnjovec lahko dragše odati i si za tiste peneze zmore kúpiti dosta več pšenice kak bi njemi zraslo na tistom falati, šteroga je posejao z črešnjovcom, potom bo sejao tisto, ka njemi več haska prinese, ar bi vsaki rad drago odavao i fal kúpivao. V tom nesmi nihče komandirati njemi. Vsaki lahko s svojim i na svojem vertiva po svojoj pameti i svojoj slobodnoj voli.

Gospodarske prilike i naše države i Nemške Avstrije po bojni so bile takše, ka so silile Avstrijo, da je z našov državov sklenola za nas vugodno carinsko pogodbo. Avstrija je potrebivala poljske pridelke, štere je naša država mela na odviš, nasprotno pa je nam trbelo dosta fabrički pridelkov, ar smo jih meli doma premalo. Da dobi Avstrija zadosta potrebnoga živeža je mogla pri poljski pridelkaj iti s carinov dol, i to je bilo za nas vugodno. Trgovec je pri maloj carini lahko več plačao za blago. Ze pred leti se je opazilo, da prišestna carinska pogodba, štero je morala naša država sklenoti po pretečenoj prvaj pogodbi, za nas,

*) Gladiatorje so bili bojevnik, ki so pred casari i lústvom meli bojne igre, pri šteri je vnožo zбоžbilo življenje.

Zavarovanje.

Edna najpotrebnejši ustanov gneš-njega časa je zavarovanje, i to ne samo hiž i gospodarski poslopij proti ognji, nego tudi polski pridelkov proti vremenskim nesrečam, posebno tam, gde največkrat vniči toča i živine proti betegom. Dvoje zadnje je pri nas ešče jako malo v navadi ali nikaj, pa tudi prvoga, to je zavarovanja hiž proti ognjom se naš kmet ešče vse premalo poslužuje. Letošnje leto je bilo leto ognjov, ali žalostno je, da je jako malo od tej pogorelcov bilo zavarovani, tak da zdaj vekšina trpi največše pomenkanje, zvün toga do si pa mogli ešče na dug nazaj povati. Pa pravijo, da po toči ne vala zvoniti, zato pa zvonimo tistim, za štere je ešče nej prekesno. Ništarnomi kmeti se dosta vidi plačati na leto gotovo šumo za zavarovanje, ali da je nesreča itū, njemi je gvūšno žao, zakaj je nej dao zavarovati, da bi zdaj dobo gotovo pomoč. Istina je, da je zavarovanje zdaj precī drago, ar večino zavarovalnic majo banke v roka, zato pa bi dobro bilo, da bi oblast ustanovila oblastne zavarovalnice. Pri tom bi seveda tudi mogla postaviti uradno šacanje zavarovani stvari, da bi bila zavarovalnina zadosta visika i da bi dobo zavarovanec v nesreči povrnjeno celo škodo.

Što šče iti v Argentino (Ameriko).

Na prošnju Argentinskoga generalnoga konzulata je ministerstvo soc. politike v Belgradi odločilo, da se dovoli izseļjavanje v Argentinio nej samo kak dozđaj izbranim poloddelavcom, šteri dobijo poseo pri delanji železnic v Argentini pod etimi pogolji: 1.) Vožnjo do Buenos Airesa plača sakši sam, od Buenos Airesa pa do kraja, de dobi delo, njemi plača vožnjo država (Argentina) 2.) Začetna plača de za 8 vōrno dnevno delo 3 pa pou do 4 pese to je 93 do 112 Din, sledi pa, da se že delavci priva-

Priporočamo KOLINSKO CIKORIJO, ki je izvrsten pridatek za kavo.

dijo svojemi deli, do lejko prevzeli delo po skupinaj i dobijo 6—7 pesov na den (to je 168—196 Din) Delo pri železnici de trpelo 1 do 2 leti 3.) Vsaški more meti poleg vsej drugi pravice za potni list ešče posebno potrdilo argentinskoga konzulata v Zagrebi, da je sprejeti v delo pri železnici. Vsa podrobna obvestila se dobijo pri sreskom poglavari v M. Soboti soba št. 10.

Murska Sobota.

— † »Glas naroda« Žalostno so zvonili sobočki zvonovje v petek večer i naznanjali ljudem, da je mrou naš nepozabljeni štirijedne star »Glas naroda.« Mi smo to zato pričakivali ali itak smo nej mislili, da bi ga tak hitro stisnolo. Pa pravijo, ka je prej bougše, da ga je Bog k sebi vzeo, ar je preveč na velkoj mantri bio, ar je jetiko dobo včasī kak se je narodo. Drugo z njegovega življenja nevemo kaj povedati, ar nam je dobroga nikaj nej včino, od mrtvoga pa prej samo dobro lejko guči ali pa nikaj. Žmetno nas stane samo to, kak nam zdaj pristaši »seljačko-demokratske koalicije« naznanijo, da pa kaj dobroga dosegejno za nas i mili se nam lüstvo, štero znabiti dugo časa nede melo več prilike za »kulturno izobrazbo.« — »Glas naroda« teda naj počiva v miri.

Slovenska Krajina.

— Bogojina. Na splošno želo i prošnju lüstva ponovi bogojanski »Orel« v nedelo 26. avg. ob 3. vōrī popudne v društvenom domi igro »Zob za zob«. Med odmorom de spevao »dijaški zbor Bogojina«. — V nedelo 2. sept. bo meo »Orlovski odsek Bogojina« na šolskom dvorišči javni telovadni nastop, šteroga spored bo jako bogat. K obema prire-

ditvama vlūdno vabimo vse domače i zvušnske prijatele Orlov.

— Markovci — blagolovitev nove motorne šprickance. V nedelo 2. sept. bo v Markovcih slovesnost, štera je jako redka i kakše je Slov. Krajina dozđaj ešče nej doživela. Ta mala občina si je najmre prva v Prekmurji spravila motorno šprickanco, štera bo 2. sept. blagoslovljena. Z blagoslovitvijov bodo zvezane tudi druge ceremonije i po tej ešče javna veselica. — Jako smo se zadreznoli, da smo zvedli za to novico in mi izrekamo toj občini vso čast i priznanje za takši napredek, med lüstvom pa gvūšno ešče dugo ostane pregovor, da »Sobota si je nej mogla spraviti motorne šprickance, Markovci pa so si jo spravili.« Nasledijte je!

— Krog. Nesreča zavolo ognjov, bodisi od strele ali ovači, letošnje leto niti za minuto ne henja. Tak je napravo tudi tu ogenj, šteroga je pozročila strela, jako dosta kvara. Okoli poudvanajste večer je najmre med gostim bliskanjem in grmlencov, štera le po soparnom dnevi nastanola v noči, vdarilo v štale posestnika Mencigarja. Ar je bila na štalal krma, se je v momentu vžugao tudi rušt na štalaj, nato pa ešče rušt na hiži, ar le vse vkōp zvezano i je tak zgorelo gor tudi vse drugo, ar so zavolo nagloče ognja nikaj nej mogli rešiti. Najbole žalostno pri vsem tom pa je to, da zvün domače niti odne šprickance ne je bilo, čiravno so Bakovci, Satahovci, Sobota i Črnci samo od frtao do pou vōre daleč od Kroga. Mi razmimo, da se je žmetno bilo podati na pot, ar je močno dešč šou, ali ka pa či bi pou Kroga zgorelo, ali bi te tudi dešč gledali. I da se je to nej zgodilo, se mamozafaliti samo sreči i delavnosti domači-

nov, posebno gasilcov. Vūžgalo se je najmre tudi že sosidovo prek ceste, i či bi se tisto nej posrečilo pogasiti, bi v istini lejko zgorelo puo Kroga, ar so od tam daleč vse hiže cimprane i s slamov pokrite pa jako bliži edna poleg druge. Sosednim gasilcom priporočamo, da nedu zobston nosili ime *prostovolnoga gasilnoga društva*.

— Pojav Škrlatinke. V Sobotškom okraji se je v zadnjem časi preveč razširila škrlatinka na deco. Opozarjamo vse ljudi, da naj nedopustijo svojo deco vō na cesti hoditi, ar tak najhitrej dobijo te nalezliivi beteg. I či starši v pamet vzemejo na deci te beteg, naj to kem hitrej naznanijo zdravniki, ar se zgodi, da ništarni starši nešče iti k zdraviku, si misli da to samo odide i naslednje tak pride, ka je stariš močno kaštigani.

Tjedenske novine.

— Avtomobilska nesreča. V ponedlek popodnevi se je v Iljaševcih, okraj Ljutomer, zgōdila avtomobilska nesreča, štera bi skoro zahtevala človeško življenje. Vkup sta vdarila na nikšerem vogli ceste avtomobil i motorbicikl. Prednji tao motorbicikl na se je vkūp spotro. Na biciklni sedečega je vrglo v bližnji preci velki jarek. Omedlo je. Ranjeni je na glavi i rokah. Prvo pomoč so njemi ntidili v bližnji hiži, gde so ga obvezali. Šofer automobila je telko čakao, ka so njemi vkraj zeli motorbicikl, te pa se je odpelao dale. Zapisali so si pa številko avtomobila. Ranjenoga so odpelali v Ljutomer k doktoru.

— Novi predpisi o orožnih listih. Po § 49 pravilnika za izvršavanje novoga zakona o pesteti i nošnji orožja se morajo

Kelko fele jetik (obcerunga) poznamo.

Poznamo več fele jetik, lejke i težke, samo ka je to do domače povedano, razloček pa je v tom, či je telo bole ali menje odporno proti betegi. Lūdje mislijo, da sūji i droven človek prle dobi jetiko kak debeli, ka je pa jako naopačno mišljenje, ar poznamo več slučajev kde se ravno pod debelov kožov skriva jetika. Samo na zvūnešnost tela teda nesmimo dosta dati, i po njoj soditi, dostakrat pa vidimo tudi že na zvūnešnosti, kakši je človek znouta. Dostakrat je cilo zvūna telko znakov ka bi človek gvūšno mislo, da ma te i te človek jetiko, ali zdravniki so dokazali, da se oko navadnoga človeka večkrat mōti v tom pogledi. Bodimo teda previdni in ne sodimo prehitro.

V glavnom razločujemo štiri vrste jetike.

1.) Či človek samo ednok pride vkūper z jetičnim človekom i se te okuži, se opazijo prvi znaki ležejše jetike, to pa posebno v mladi letaj.

Do 15. leta je meo že skoro sakši priliko se več ali menje okužiti z jetikov. Dostakrat se te prvi napad niti ne občūti, včasī se pa pokaže hūšjanje, bledest, bolečine v prsaj (bodanje), malo vročine i glavobol. Po nekoliko kednaj navadno tej občūtki odidejo ali nej sigdar.

2.) Se pa ta se pri mladini (pravmo do 20. leta) iz prvoga okuženoga mesta naglo razširijo nova betežna mesta po celi plūčaj i tak nastane težka jetika, mladostna sūšica ali fitza, štera največkrat vodi v smrt.

3.) Največ tuberkulozni betegov, šteri pomali napredūjejo i včasī skoro ščista ponehajo pa nastane na ete način:

Prva okužena mesta se navadno zacelijo, tū pa tam pa li pišūčajo skoz tuberkulozne klice, štere po tom idejo v krvne žile i se tak pretakajo po celom telu. Nazadnje se stavijo v jako ozki žilicaj navadno v plūčaj kde je tej žilic največ. Kde se te klice stavijo se napravijo nova kužna mesta, tuberkuli (odtec ime tuberkuloza), vendar so ta mesta ešče jako mala. Sčasom je tej

mest sigdar več i več, telo se več nemre tak braniti posebno v starosti, ar nema več tisti moči, več mali kužni mesta se zilje v velke i v plūčaj nastanejo lūknje i rane. Takšemi betežniki ide zdaj dobro zdaj slabo. Malo leži, nato pa stane i ide na delo; se pa ta znabiti plūne malo ali več krvi. Lūdski pregovor pravi, da što večkrat žive plūje i što dugo kašla, dugo žive. V tej rečaj je jedro istine, ar ta oblika jetike trpi navadno leta i leta i znotrešnja moč takšega betežnika se zrūši navadno okoli 50. leta starosti.

4.) Ka se pa zgodi či po zacelitvi prvoga betežnoga mesta kužne klice pa pridejo v telo? Te je mogoče dvoje:

a.) Nega nikše vidne spremembe betega. Telo je močno i se pri sakšem novom napadi včasī zavarūje i ne pišūti betega več coj, ar telo samo skrbi, da se vse klice, štere se vkradnejo v telo, da bi povzročile te beteg, včasī vničijo.

6.) Kde so prle bile lūknje posebno v plūčaj se zdaj napravi novo betežno mesto, ar preslabo telo nej je

moglo več zadišiti klic toga betega. Lejko je mogoče, ka se tudi ešče zdaj da vraciti te beteg, či dobi telo nahitromo zadosta moči i betežno mesto se zaraste. Či se je pa betežno mesto preveč ogojilo (v posebno hūdi slučajaj) i razpadnolo, ostane tam lūknja štera se potom jako žmetno zaraste.

Vse to ka smo pod širtov številkov povedali, pride od ponovnoga okuženja (či je človek že ednok tuberkulozo meo, se na to navidez vračo nato pa se njemi je pa povrnola.) Kak pa spoznamo takše betežnike? Te beteg pride naglo. V zdravom telu se na ednok čūti glavobol, vročica, kašeo, žvicanje i smicanje v prsaj. (Lūdje pravijo ka je malarija (španski beteg). Navadno v nekoliko dnevoj ali kednaj ves beteg odide i človek se pa počūti zdravoga. Betežnik je že pozabo na to, da se njemi pa na ednog povrne tak zvana malarija. Či te preiščemo betežnika, vidimo da ma že lūknjo v plūčaj.

Dr. Fr. Debevec.

Kūpūjte srečke za tombolo Martinišča.

za leto 1928. vödani orožni listi v trej mesecaj nazaj dati pristojnemu oblastvu, ka je zamenja z novimi orožnimi listi. Vsi posestniki orožnih listov morejo v te namen v ednom meseci izročiti orožne liste pristojnemu županstvu. Županstvo vöda za izročne orožne liste začasno potrdilo. Što do 10. septembra na ta način ne bi izročo orožnoga lista, more te s posebno prošnjo prositi za zamenjavo orožnoga lista. Oni, šteri majo za leto 1928. veljaven orožni list, ne plačajo za novoga nikše takse.

— **Tri velke železniške nesreče.** Te dni se je zgodila edna naj vekši nesreč, kak so se že gda zgodile v našoj državi. Na štreki Belgrad-Skoplje je najmere 16. t. m. skočila železnica doj s šinj i se je prevrglo 16 vagonov. Bilo je okoli 20 mrtvi, 30 težko i nikelko lejko ranjeni. — Na štreki Niš—Belgrad je v brzovlaki explodirala cev za segregvanje. Ranjeniva sta bila inžener Milosavljevič, za šteroga nega vüpanja, da bi se zvräco i dva drugiva železničara. Tretja nesreča se je zgodila na štreki Veleš-Skoplje, de se je derezina prevrgla v jamo. Več oseb je težko ranjeni.

— **Nogo si je potrla.** Vera Pučka, 16 let stara deklina s Krapja je šla pred par dnevi na štale po krmo. Da je prišla na konec lestvice njoj je spodletelo, tak da je nesrečnica spadnola na tla i si strla levo nogo. Pripelali so jo v sobočki špitao.

— **Zvesti pes.** V Naoski na Hrvatskom so se pred par dnevi zbili železniški delavci i je bio med bitjom eden delavec bujti. Gda je ležao na bojišči mrtve, ga je stražo njegov pes. Po končani sodni preiskavi so ga pokopali. Zdaj ga je pes iskao vseđovsedi, dokeč je nej najšo njegov grob. Te njemi je razkopao grob i ga je nadale stražo. Gda so ljudje tou vidli so grob ešče ednok zasipali, psa pa odgnali. Ali tou je nikaj ne pomagalo. Naslednje so mogli psa bujti i zdaj je bto mer. Tak je zvesti pes za svojo zvestobo prejeo kak plačilo — smrt.

— **Orožniški kaplar milijonar.** V Belgradl majo veliko senzacijo: jetničar v Glavnjači, orožniški kaplar Nikola Dronjak je erbao od svojega ameriškoga strica 25 milijonov dolarov ali edno milijardo dinarov. Dronjak si je vzeo dva fiškališa, šteriva naj izterjata od Amerike. Dronjak pravi, ka de ustanovo banko i de pomagao rešivati našo gospodarsko krizo. Bog njemi daj tak srečo!

— **Ka delajo meksikanski liberalci s cerkvami.** „Narodna politika“ Proti konci preminočega meseca so priredili službeni krogi v glavnom mestu Meksiki konjske dirke i veliko veselico, pa nej v kakšoj dvorani, liki v vö zropanoj cerkvi svetoga Joakima. Na dva kraja v cerkvi so bili postavljeni stoli pa klopi, za šterimi so se gostili sami razvüzdanci. Glavni slo je bio v presbiteriji (pred oltarom), za šterim je sedo general Amare, tajnik ministerstva vojne in mornarice,

Glavni oltar je služo za garderobo, de so civilisti odlagali kršćake i ciferi kape. Skruniteli božega rama so se smejali i veselili, med stolami pa so se motali strežaji v jelom i pilom kak v kakšoj oštariji. Mesto molitvi vörnika so se čüle pred kepami i podobami svetnik v nesramne opaske i cone. Družba je bila že jako razvüzdana, da je stopo pukovnik Agvilan na predganco i začno svojo napitnico, v šteroj je nej pozabo oblatiti vse, ka je katoličanom svetoga. — Pa se vseedno ešče ništerni naši listi grom jemlejo kre tej roparov cerkvi i tlačitelov vörse slobode.

— **Deklina se je vtopila v stüdencl.** V ednoj vesi pri Zagrebi je mala 13 letna čij vučitelce Ane Latovičeve zajmala vodo Ar je bilo vedro za njo prezmetno, se je nagnola nad stüdenec, da bi je tak potegnola vö ali med tem se njoj je ponesrečilo i je spadnola v stüdenec. Po dugšem časi so jo potegnoli vö ali že mrtvo.

— **Nečloveški oča.** V vesi Bajmak pri Subotici je skleno zidarski majster Anton Pajdušič, zagiftati svoje troje male dece i to v starosti 4, 8 i 2 let da se potem ločdi od svoje žene, s šterov je že več časa ločeno živo i se poroči z nekšov 18 let starov deklinov, štera njemi je prej že obečala, da ga vzeme, či se reši svoje dece. Nečloveški oča je prineso večer domou lüg, šteroga je rastopo v vodi i ga dao piti deci. Po ednoj vöri so se dca zbüdila i začnola jokati. Sosedje so nato vdrl i hižo i najšli najmenše deto že mrtvo, oviva dva pa so spravili v špitao, gde je trileta stara deklina naitroma nato mrla, najstarejši deček pa je ešče zdaj med življenjom i smrtjom. Očo so včasii aretirali. Povedao je, da je bio že sit življenja i da je nej mšu skem raniť dece. Ali njegova ločena žena je povedala pravi zrok toga groznoga djana.

— **Nesreče pri železnici.** Na postaji Blinskikut je brzovlak povozo nikšega kmeta i njemi odrezao pravo nogo pod kolonom. Nesrečnoga so najšli komaj po nikelko vöräj, da je bio že mrtve. Ne je pa šče znano, či se je zgodila nesreča ali samovmor. — Blüzi Broda je spadno z železnice delavec Josip Dreškovič, šteromi je železnica odrezala levo nogo. Pripelali so ga v špitao de je naskori potom mrou.

— **Cementna fabrika.** »Majdan« pri Splitu se je vužgala v soboto večer i gorela vse do ütra. Ta fabrika je edna največši v Dalmaciji i je zvekšega v talijanski rokaj. Škode je več milijonov Din.

— **Mrtvo telo v kanali.** V Somboru so potegnoli te dneve iz prekopa kralja Petra telo srednje staroga moška, štero je že gnillilo. V žepi so najšli samo dva žepniva robca, z literov K. Ar so bile roke zvezane, se misli, da se je zgodo zločin i policija celo stvar preiskavle.

— **Najdenivi tejlji.** Drava je blüzi Osjeka vrgla na breg te dneve dve mrtvivi telli. Komisija je spoznala v ednom Slovenca Avgusta Jelovšek, žandarskoga kaprola, šteri se je 12. avgusta vtopo v osješkomo kopališči. Drugo telo je bila ženska, štero zdaj ne so spoznali i tüdi nevejo, či je napravila samovmor ali se je zgodila nesreča.

— **Praščiči razgrizli človeka.** Pred nekaj dnevi je najšao nekši kmet

v logi blüzi Karlovca vse razgrizeno telo, v šterom so spoznali kmeta Mate Izinjaka, šteroga je od februara nej bilo. Misli se, da je v logi žmizno i so ga raztrgali napou divji praščiči, šteri je tam dosta.

— **Sebe i ženo vmoro.** V vesi Pribičevičevo je v četrek noč Jakob Filipps strelö najprle ženo, nato pa šče sebe. Bio je ob tretjim oženjen. Prvo ženo je zagiftao, od druge se je ločdo, tretjo je pa te strelö. Njegov sin je pred nekolko meseci pobegno na Madjarsko, ar je tüdi nekoga vmoro.

— **Nesreča z motorom.** V torj je vozo nekši vojaški motor iz Kalinoviča i se na poti prevrgo v jarek. Na motoru je bio en dimnikar, šteri je bio včasii mrtve i dva vojaka, šteriva sta bila samo ranjeniva.

Svetovna politika.

— **Ali je morilec Obregona nej pri pravom.** Meksikanski listi pišejo, da je vlada sklenola poslati Obregonovoga morilca Torala v opapovalnico, da spoznajo, či je pri pravoj pameti ali ne. To se pa tolmači na več féle. Ta populstivost Calesova prej morilci generala Obregona je prej jako sumliva, ar Calles dozda niti piknje smilenosti i človeške ljubzni nej je pokazoe proti svojim protivnikom i se teda misli, da je morilec delao na zapoved nekakoga.

— **Albanija de prej kraljestvo.** V Albaniji se je sklenolo zadnje čase, da postane Albanija kraljestvo, i da bo Ahmed beg Zogu novi albanski krao. Listi pišejo, da je zato dobo tüdi že privolenje nej samo od Italije, nego tüdi od Anglije, i da se zvolitve zgodi v soboto 25. t. m. na otvoritvenoj seji narodne skupščine v Tirani.

— **Austrija že priklüčena k Nemčiji.** Zavolo pitanja priklüčitve Avstrije z Nemčijov je povedao nemški prosvetni minister, da ta v istini že obstoji i da se je šuma Nemcov s tem nej povekšala, ar se Avstrijci že sami majo za Nemce. Da pride dotoga, da se pogodba razglasi, se to zgodi samo za volo forme i da se s tem potrdi samo to, ka je v istini že dugo bilo.

— **Ognjenik Vezuv je pa začno bruhati** (metati iz sebe lavo i kamenje) i to na trej krajaj. Lüdje z ništerni občin že bižijo i se selijo. Nad ognjenikom je 100 m. visiki steber dima.

— **Bombe v bratislavskoj cerkvi.** 20. t. m. se je najšo v bratislavskoj farnoj cerkvi en pak papirov, v šterom sta bilej dvej bombi. Policija vodi preiskavo.

Škoda po toči.

Sobočki srez, šteri je dozda nejznao za vremenske nesreče, je letos posebno pokaštigan. 5. maja je pobila strašna toča 23 občinam prelepa žitna i pšenična pola i napravila kvara 25 milijonov 845 jezero Din. Srednja toča 23. julija je obsegnola 20 občin i je napravila kvara i mil. 390.600 Din. Obe tevi pa presega toča, štera je bila 5. avg. Po soparnom dnevi je naednok začnola iti kak kokošeačaja-ka debela toča i po ništerni krajaj kak moška pesnica debeli falati leda. V dugom redi občin je v kratkom časi več ne bilo cele strehe. Prestrašeno lüstvo je nej najšo nindri mera, ar skoz razbite strehe njim je tekla voda v hiže i skozi razbita okna njim je metao vi-

her točo na glavo. Ali to je ešče nejzadosta. Med točov je vnogi krajaj vdarilo i je strela vničila vnogo drevja. Večkrat je vdarilo tüdi v hiže i gospodarska poslopja, da je ogenj napravo skupno 25 jezero Din. Škode. Vse telefonske zveze v gornjem deli okraja so bile pretrgane. Toča je bila tak močna, da je nej trla samo cigla, nego na ništerni mestaj tüdi late. Vzdržala je nej ni edna streja, niti z etrnita nej. — Sküpnä škoda te zadnje toče, štera je obsegnola 54 obćine, znese 18,206.000 Din. Škoda je bila tembole obćutna, ar je škoda zadela ništerne obćine dvakrat zaporedoma. Škode lüstvo brez pomoči od indri nede moglo prenesti. Velka večina prizadeti je mogla vzeti cigeo na dug ali proti podpisu menic (veksinov), štere znajo biti za vnoge pogüba, posebno šče je bila večina zavolo metelic pri živini tak brez penez, či že nej v dugaj. Vsi jesenski pridełki so vničeni, tak zelje, krumpiši, graj, kukurca. Tüdi nede mogoe Goricanom na jesen podkrmiti edno ali več svinj, kak je to dozdañ bilo v navadi, da so si za tisto küpili gvant i obüteo i plačali dačo. Krme nede, stališ živine more spadaoti. Na sprotoletje de trbe lo obdelavati pole i v te namen küpiti nazaj vozno živino pa semen i to pa na dug. Da teda vekši del okraja ne prepadne, njemi trbej od vsej krajajov priskočiti na pomoč. Posebno je potrebno :

Olejšati nesrečnim obćinam dačno bremen i druge dajätve i včasi staviti izterjanje dač. Preskrbeti kak najprle vekaš brez obrestna ali bar nislko obrestovana posojla, naküpitijm živež i krmo i semen. Siraškim i vnoočlanskim družinam preskrbeti kak največšo državno podporo za obnovitve gospodarstva i za prehrano, bodisi v penezaj ali v živeži, krmi i semeni. Za poškodovane cerkvi i šole, štere lüstvo samo vzdržavie, dati kak najprle za silna popravila potrebno šumo iz javne blagajne, ar ji lüstvo samo nemre popraviti i bi ovai propadnole. Pri vsakoj priliki naj se jemlejo delavci iz oškodüvani obćin. Zato opominamo borze dela i podjetja ki davlejo dela vekšemi števil delavcov (pri delanjih štraj . . .) da se obvarjejo stradanja, naj se njim da delo tüdi po zimi i na sprotoletje. Posebno na državnom imanj v Belji naj bi se posredüvalo, da izplačajo delavce kelko mogoče v zrnji i prometno ministerstvo naj dovoli brezplačen prevoz zrnja v Prekmurje, ali pa bar po niskoj ceni. Že zdaj naj bi se mislilo na to, da bi dobile oškodüvane obćine na sprotoletje iz državni i oblastni drevnesnic (cipičnjekov) kem več brezplačni mladi cipik i trsa i da bi se na nje v prvom redi gledalo pri talanji plemenske živine.

Poročilo od pregleda škode dobili: Ministerstvo Poljoprivrede i Voda v Beogradi. Velki župan mariborske oblasti v Mariboru. Oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru. Delegacija ministerstva financ v Ljubljani, s prošnov, da da davčnoj oblisti v M. Soboti potrebna navodila.

Izjava.

Podpisani Alojz Flegar žel, kurjač v M. Soboti izjaviam, da ne plačam dugov, štere bi napravila v trgovinaj moja žena Marija, rojena Gomboši. FLEGAR ALOJZ.

Dijaško polje.

„Naša domovina.“

Uredništvo revije »Naša Domovina« nas je naprosila, da priobčimo sledečo recenzijo. Ker more zanimati to edino dijaše in izobražence, smo uvrstili to pod Dijaško polje. Recenzija se glasi: Prejeli smo zadnje štev. tega ilustriranega časopisa za šolsko leto 1927/28. Ker so sedaj počitnice, je ta številka posvečena onim neobiskovanim krajem Dalmacije in Hrv. Primorja. Prinaša 40 krasnih slik z morja, kopališč in hrv. mest. Sama naslovna stran v barvah, narejena od K. Ostrogoviča, stud. tehnike, je lepo uspel motiv z našega Jadrana.

Iz vsebine povzamemo: strokovni in informativni opis pota po našem Primorju izpod peresa beogradskega novinara Dušana Stajčića: „Na more.“ Članek se bere lahko in z uživanjem. Tu so obnem opisani kraji, kjer ima ferijalni savez z počitnicah svoje kolonije: Hver in Jelca na otoku Hvaru. Boj na otoku Bračuin sv. Štefan v Boki Kotorski. V posebnem članku je opisano mesto Perast in otok Lokrum. Jako dober je potopis od R. Jurana „Jedno dačko lutanje“ v bolj novejši tisknem tonu, katero razen potopisa „Po Štajerski in Hrvatski“ od V. Bojca, izpolnjuje rubriko potopisov.

Izmed ostalih člankov navajamo: „Mi o sebi“ od V. Mjera-ena uopće kritika dijaškega delovanja, „Značenje naše Jadranske Obale“ od A. Malbaše, „Musafirhane i Imareta u starom Sarajevu“ od prof. H. Kreševljakoviča, „Teorija descendencije“ od P. Wertheima, in »F. S. i nastavnici,« izveček iz članka predsednika Fer. Saveza prof. VI. Lapajnea, referenta ministarstva prosvete.

S pesmimi se odlikujejo posebno R. F. Magjer, književnik iz Osjeka prof. Jeftić, D. Babič in dr. — Novele se zastopane na »Legenda o slikaru« od S. Sučića in »Veče na Jadranu« od R. F. Magjera. — Razen tega se obdelujejo v tej reviji še književnost in umetnost (kritika gledaliških novitet, ocena knjig in časopisov) film, šah, radio, šport, avijatika in uganke.

Ta štev. ima 64 strani in stane v razprodaji 12 Din., v predplači 50 D. Denar se pošlje na upravo: Zagreb, Petrinjska ulica 80. III nadstropje. (Ček br. 36.232)

S. K. A. D. »Zavednost« sključuje za 3. sept. svoj redni letni občinski zbor, z običajnim dnevnim redom. Začetek točno ob 8. h. Občinski zbor bo v Martinišču.

Poslanska pošta

G. poslanec Klekl Jožef naznanjajo sledeče:

Pogorelec Hanc Franc, Zički. Ministerstvo Vam je dalo, kak smo Vaš občinski urad že obvestili, 500 din. podpore v vašoj nesreči.

Domachi kolonisti. Vašo zadevo so rešili poslanec Klekl, kak te to četi v Novinaj.

Bogojina — V. Dolenci. Prošena podpora za cerkev. Kda i kak se reši prošnja, naznanimo.

Agrarni interesenti Bogojina — Filovci. Agrarna vlast žele da se obe občine med seboj lepo sporazumeta, da nekaj zemlje pustijo Bogojančarje tudi Filovčanom teh pa pali Bogojančarom. Tak bo blaženi mir, šteroga vsi želeimo i potrebujemo.

Občina Bükovnica. Tiste travnike lahko kupite, samo stopite v agrarno združno.

Štefan Gašparič, Lipa. Avgusta 9. je vse poslano v Ljubljano na direkcijo.

H. B. G. Petrovci. Svedočanstvo s potrebnim pojasnilom v pismu poslano.

Agrarni interesenti, Nedelica. Pri travnikaj se bo popravilo, kak želite, da ne bodo meli siromaškejši samo slabe bogatejši pa samo dobre. Merilo se je zato na novo formo, ar so parcele bile preduge, 500 metrov duge i komaj kak jezik široke. Merjenje se lahko tak napravi i se tudi bo, da vsaki dobi nekaj slabih i nekaj dobrih, pač ne tak kak dozdaj, da bi nešterni samo slabe meli, drugi pa samo dobre.

Šume. V imeni jugoslovenskega kluba sta hodila pri ministri za šume i rudnike poslanca dr. Kulovec i Klekl pa sta tomi zročila pritožbo proti nezakonitaj sečnji šum. Poslanec Klekl so pri toj priliki oprosili tudi dovoljenje, da ministerstvo ne bo proti, če naš narod kupi veleposestniške šume.

Št. Hertl, D. Bistrica. G. minister oprošeni, da dobite prošeno službo.

Za po toči kvarne sta našiva g. poslanca silni predlog stavila i prosila 3 mil. dinarov podpore. Te predlog je parlament sprejel, more ga pa še finančni odbor. Ar po predpisih parlamentarnoga poslovnika more eden od predlagačov razložiti zroke, zakaj se prosi hitra pomoč, so g. Jerič obdržal svoj prvi govor, v šterom so lepo razložili potrebo naših ponesrečencov.

Naša gimnazija bo popolna. Te odgovor sta dobila našiva g. poslanca od g. ministra vere, koga sta z g. Vesenjekom poslancom za to prosila. Septembra se sklene te zakon. G. ministra kak i predsednika vlade g. dr. Korošca sta prosila tudi za državno podporo pri gimnaziji, dokę ta nepostane popolnoma državna. Podpora je obljubljena.

Penezi:

Ameriški dolar 56-75 Din., Čehoslovenska krona 1-68 Din., Avstrijski šiling 8 Din., Vogrski pengö 9-73 Din., Nemška marka 13-53 Din., Taljanska lira 3 Din., Francuski frank 2-28 Din., Švicarski frank 10-93 Jugoslovanski dinar notira na Švicarskoj borzi 9.18.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 200—250 Din., žito 200—230 Din., oves 200 Din., ječmen 200 Din., kukorica 280—300 Din., hajdina 250 Din., proso 200 Din.

Živina: v Maribori: biki za klanje kg. 7—8 Din., krave za klanje 6-7 D., krave za klobase 4 5 D., mlada živina 7—7.50 Din., teoci 10—12.50 Din. Cena govedine: 10—17 Din., tetletine 17—20 Din.

Svinje: V Maribori: prasci od 5 6 tjeđnov 180—250 Din., prasci 7 do

9 tjeđnov 250—300 Din. eden. Svinje kg. žive vage 10—12.50 Din., mrtva vage kg. 16 do 18 Din.

Belice: na veliko 1 do 125 D., na placi 1.25 do 1.50 Din.

Mleko: na veliko 1-25 do 2 D., na placi 2-50 Din.

Kože: V Ljubljani: pelske lisice 290 do 460 Din., vidre 550 do 840 Din., veverice zimske 20 Din., divji zavec 19 Din., jazbec 60 do 66 Din., srne 22 Din., dibur (tor) 210 do 290 Din., domače mečke 20 Din., krti 4 Din., podlasica bela 80—95 Din., rjava 15 Din.

Razglas.

Županstvo občine Tišina razglasja, da se vrši novo vpeljani

ŽIVINSKI in KRAMARSKI SEJEM

dne 10. aprila in 7. septembra vsakega leta — in tudi že letos.

Vabimo vse prodajalce in kupce na ta novi veliki sejem.

Za govejo živino se ne plača nobena pristojbina.

Županstvo občine Tišina.

Sprejme se iz bolše hiše fant za vajuca

v trgovino z mešanim blagom v Mursko Soboti. Naslov pove PREKMURSKA TISKARNA v M. Soboti.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože kupuje po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann
Murska Soboti
Cerkvena ulica 191.

Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo sčete priti? Vaša prva skrb bodi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegete, či si date zozidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delajjo. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samó on, Vam napravi hižo, štera Vam bode po volji!

HALO!

GVÜŠNO!

KMEČKA POSOJILNICA v M. Soboti r. z. z n. z. (poleg špitala).

Hranični vlog ma nad 1,500.000 Din., štere obrestuje

po 8% do 9%.

Vloge se sprejmejo od vsakoga. Dobroga stanja je pa nad 12,000.000 Dinarov.

Uradni dnevi so v tork, četrtek i v nedelo od 9—12 vöre.

Srečen je tisti, ki ma v gvüšnom mestu svoje peneze naložene.

Mali oglasi.

Sode

vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah **FRAN REPIC** sodarsko podjetje Ljubljena Travo. Pomočnike sprejme v trajno delo.

Halo rojari!

Kodaji je po fal ceni eden velki vintjak s kištami i 25 rojil vred i zevsim, ka coj trbej. Zglasiti se je pri: **JO-SIP KOZIC**, Mlajtnici.

Prodajam posestva

po: 8, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 23 oralov, gostilno in trgovino. Vse prvovrsna zemlja in zidana poslopja pri Veržeju in Lutomeru; brez provizije. **SLIVAR**, Lutomer, Ormoška cesta 80.

Proda se posestvo

obstoječe iz 16 oralov travnika obraščeneza z drevjem, kateri obstoji iz več parcel; in eden vodni mlin s petimi cilindri. Posestvo se nabaja skupno z mlinom v katastralni občini **TURNIŠČE**. Informacije v tej zadevi se dobijo pri lastniku samemu v mlinu.

Pintarske pomočnike

(sodarske) sprime s provost hranov, stanovanjem i perilom **FRANC REPIC** sodar (pintar) Ljubljena, Travo.

Veleposestvo.

264 plügov, prvovrsne gorice, sadonosnik, njive, travniki, gošče, krasna stanovanjska i gospodarska poslopja električna i telefonska napelava, bogat živi i mrtvi inventar, blüzi mesta i kolodvora, se fal oda vküper ali posebej. **SLIVAR** Lutomer Slovenija.

Mesečno sobo

z električno razsvetljavo, z, ali brez hrane iščem. Ponudbe na uredništvo **Novin pod „PRIJETEN DOM“.**

Vsa popravila pri vöräj zgotovi dobro i fal z garancijoj **VACLAV PLAČEK** v Murski Soboti, gostilna g. Baca.